

HƯỚNG DẪN ĐIỀU CHỈNH NỘI DUNG DẠY HỌC CẤP TRUNG HỌC CƠ SỞ
HỌC KÌ II, NĂM HỌC 2019-2020
MÔN LỊCH SỬ

(Kèm theo Công văn số 1113/BGDĐT-GDTrH ngày 30 tháng 3 năm 2020 của Bộ trưởng Bộ GDĐT)

Hướng dẫn này dựa trên sách giáo khoa của Nhà Xuất bản Giáo dục Việt Nam. Căn cứ vào hướng dẫn, các cơ sở giáo dục trung học chỉ đạo tổ, nhóm chuyên môn và giáo viên xây dựng kế hoạch dạy học chi tiết bảo đảm cân đối giữa nội dung và thời gian thực hiện, phù hợp với tình hình thực tế.

1. Lớp 6

TT	Bài	Nội dung điều chỉnh	Hướng dẫn thực hiện
1	Từ Bài 17. Cuộc khởi nghĩa Hai Bà Trưng (năm 40) đến Bài 23. Những cuộc khởi nghĩa lớn trong các thế kỉ VII - IX	Từ Bài 17 đến Bài 23	Tích hợp từ Bài 17 đến Bài 23 thành chủ đề: <i>Các cuộc đấu tranh giành độc lập thời kì Bắc thuộc (từ năm 40 đến thế kỉ IX)</i> với các nội dung chính sau: 1. Chính sách cai trị của các triều đại phong kiến phương Bắc và cuộc sống của nhân dân Giao Châu. Tập trung vào các nội dung: - Chính trị: trực tiếp cai trị, chia quận huyện - Văn hóa: thực hiện đồng hóa về văn hóa 2. Các cuộc đấu tranh giành độc lập tiêu biểu từ năm 40 đến thế kỉ IX, tập trung vào Cuộc khởi nghĩa Hai bà Trưng (năm 40) và Khởi nghĩa Lý Bí. Nước Vạn Xuân. Tổ chức dạy học với việc hướng dẫn học sinh lập bảng thống kê (tên cuộc khởi nghĩa, thời gian, địa điểm, người lãnh đạo, kết quả và ý nghĩa).

TT	Bài	Nội dung điều chỉnh	Hướng dẫn thực hiện
2	Bài 24. Nước Cham-pa từ thế kỉ II đến thế kỉ X	Mục 2. Tình hình kinh tế, văn hóa Cham - pa từ thế kỉ II đến thế kỉ X	Tập trung chủ yếu vào lĩnh vực văn hóa
3	Bài 26. Cuộc đấu tranh giành quyền tự chủ của họ Khúc, họ Dương Bài 27. Ngô Quyền và chiến thắng Bạch Đằng năm 938	Cả 2 bài	Tích hợp, cấu trúc lại 2 bài thành chủ đề: <i>Bước ngoặt lịch sử ở đầu thế kỉ X</i> với hai nội dung sau: 1. Họ Khúc dựng quyền tự chủ 2. Chiến thắng Bạch Đằng năm 938.
4	Bài 28. Ôn tập	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự học

2. Lớp 7

TT	Bài	Nội dung điều chỉnh	Hướng dẫn thực hiện
1	Bài 19. Cuộc khởi nghĩa Lam Sơn (1418-1427)	Cả bài	Sắp xếp, cấu trúc lại nội dung các mục của bài thành ba nội dung chính như sau: 1. Lê Lợi dựng cờ khởi nghĩa 2. Diễn biến cuộc khởi nghĩa Lam Sơn: chỉ lập bảng thống kê các sự kiện tiêu biểu 3. Nguyên nhân thắng lợi và ý nghĩa lịch sử.
2	Bài 20. Nước Đại Việt thời Lê sơ (1428 – 1527)	Mục IV. Một số danh nhân văn hóa xuất sắc của dân tộc	Không dạy
3	Bài 21. Ôn tập chương IV	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự học

TT	Bài	Nội dung điều chỉnh	Hướng dẫn thực hiện
4	Bài 22. Sự suy yếu của nhà nước phong kiến tập quyền (thế kỉ XVI - XVIII)	Cả bài	Không dạy
5	Bài 23. Kinh tế, văn hóa thế kỉ XVI - XVIII	Mục I. Kinh tế Mục II. Văn hóa	- Chỉ nêu khái quát nét chính về kinh tế - Hướng dẫn học sinh lập bảng thống kê những thành tựu văn hóa tiêu biểu.
6	Bài 24. Khởi nghĩa nông dân Đàng Ngoài thế kỉ XVIII	Cả bài	Không dạy
7	Bài 25. Phong trào Tây Sơn	Mục I. Khởi nghĩa nông dân Tây Sơn	Chỉ yêu cầu nêu nguyên nhân cuộc khởi nghĩa
		Mục II. Tây Sơn lật đổ chính quyền họ Nguyễn và đánh tan quân xâm lược Xiêm, Mục III. Tây Sơn lật đổ chính quyền họ Trịnh, Mục IV.2. Quang Trung đại phá quân Thanh (1789)	Kết hợp Mục II, Mục III và Mục IV.2 thành Mục. <i>Diễn biến phong trào Tây Sơn</i> , chỉ hướng dẫn học sinh lập niên biểu.
		Mục IV.1 Quân Thanh xâm lược nước ta	Không dạy
8	Bài 26. Quang Trung xây dựng đất nước	Cả bài	Không dạy
9	Bài 27. Chế độ phong kiến nhà Nguyễn	Mục I. 1. Nhà Nguyễn lập lại chế độ phong kiến tập quyền	Chỉ giới thiệu về sự thành lập nhà Nguyễn
		Mục II. Các cuộc nổi dậy của nhân dân	Không dạy

TT	Bài	Nội dung điều chỉnh	Hướng dẫn thực hiện
10	Bài 28. Sự phát triển của văn hoá dân tộc cuối thế kỉ XVIII – nửa đầu thế kỉ XIX	Mục I.1.Văn học	Khuyến khích học sinh tự học
		Mục II. Giáo dục, khoa học - kĩ thuật	Hướng dẫn học sinh lập bảng thống kê các thành tựu tiêu biểu
11	Bài 29. Ôn tập chương V và chương VI	Cả bài	Khuyến khích học sinh tự học
12	Bài 30. Tổng kết	Cả bài	Không dạy

3. Lớp 8

TT	Bài	Nội dung điều chỉnh	Hướng dẫn thực hiện
1	Bài 24. Cuộc kháng chiến từ năm 1858 đến năm 1873	Mục I. Thực dân Pháp xâm lược Việt Nam và Mục II. Cuộc kháng chiến chống Pháp từ năm 1858 đến năm 1873	Không dạy quá trình xâm lược của thực dân Pháp, chỉ tập trung vào các cuộc kháng chiến tiêu biểu từ 1858 – 1873
2	Bài 25. Kháng chiến lan rộng ra toàn quốc (1873 – 1884)	Mục I. Thực dân Pháp đánh Bắc Kỳ lần thứ nhất. Cuộc kháng chiến ở Hà Nội và các tỉnh đồng bằng Bắc Kỳ; Mục II. Thực dân Pháp đánh chiếm Bắc Kỳ lần thứ hai. Nhân dân Bắc Kỳ tiếp tục kháng chiến trong những năm 1882 – 1884.	Chỉ chọn sự kiện tiêu biểu, những diễn biến chính, tập trung vào cuộc kháng chiến ở Hà Nội (1873 – 1882)
3	Bài 24 và Bài 25	Cả 2 bài	Tích hợp thành một chủ đề: “ <i>Cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp từ năm 1858 đến năm 1884</i> ”.

TT	Bài	Nội dung điều chỉnh	Hướng dẫn thực hiện
4	Bài 26. Phong trào kháng chiến chống Pháp trong những năm cuối thế kỉ XIX	Mục I. Cuộc phản công của phái chủ chiến tại kinh thành Huế. Vua Hàm Nghi ra “Chiếu Cần vương”	- Không dạy chi tiết, cần khắc sâu nhân vật Tôn Thất Thuyết, tập trung vào phong trào Cần vương
		Mục II. Những cuộc khởi nghĩa lớn trong phong trào Cần vương	- Chỉ tập trung vào cuộc khởi nghĩa Hương Khê (1885 -1896)
5	Bài 27. Khởi nghĩa Yên Thế và phong trào chống Pháp của đồng bào miền núi cuối thế kỉ XIX	Mục I. Khởi nghĩa Yên Thế (1884 - 1913)	- Chỉ nêu nguyên nhân bùng nổ. Diễn biến cuộc khởi nghĩa Yên Thế, hướng dẫn học sinh lập niên biểu các sự kiện tiêu biểu.
6	Bài 26 và Bài 27	Cả 2 bài	Tích hợp 2 bài thành chủ đề: “ <i>Phong trào kháng chiến chống Pháp trong những năm cuối thế kỉ XIX</i> ”
7	Bài 28. Trào lưu cải cách Duy Tân ở Việt Nam nửa cuối thế kỉ XIX	Cả bài	Không dạy
8	Bài 29. Chính sách khai thác thuộc địa của thực dân Pháp và những chuyển biến về kinh tế, xã hội ở Việt Nam	Mục I. Cuộc khai thác thuộc địa lần thứ nhất của thực dân Pháp (1897 – 1914)	- Chỉ nêu ngắn gọn chính sách khai thác thuộc địa của thực dân Pháp và lí giải mục đích của cuộc khai thác
		Mục II. Những chuyển biến của xã hội Việt Nam	- Hướng dẫn học sinh tự học

TT	Bài	Nội dung điều chỉnh	Hướng dẫn thực hiện
9	Bài 30. Phong trào yêu nước chống Pháp từ đầu thế kỉ XX đến năm 1918	Mục I. Phong trào yêu nước trước Chiến tranh thế giới thứ nhất	Không trình bày diễn biến của các phong trào yêu nước mà chỉ nhấn mạnh đến hai xu hướng cứu nước chính: bạo động và cải cách gắn liền với một số nhà yêu nước tiêu biểu.
		Mục II.1. Chính sách của thực dân Pháp ở Đông Dương trong thời chiến	Khuyến khích học sinh tự học
		Mục II.2. Vụ mưu khởi nghĩa ở Huế (1916). Khởi nghĩa của binh lính và tù chính trị ở Thái Nguyên (1917)	Không dạy
10	Bài 29 và Bài 30	Cả 2 bài	Tích hợp Bài 29 và Bài 30 thành chủ đề: “Xã hội Việt Nam từ năm 1897 đến năm 1918”

4. Lớp 9

TT	Bài	Nội dung điều chỉnh	Hướng dẫn thực hiện
1	Bài 16. Hoạt động của Nguyễn Ái Quốc ở nước ngoài trong những năm 1919 – 1925	Mục II. Nguyễn Ái Quốc ở Liên Xô (1923 – 1924) và Mục III. Nguyễn Ái Quốc ở Trung Quốc (1924 -1925)	Hướng dẫn học sinh lập bảng thống kê những sự kiện tiêu biểu, không dạy chi tiết.
2	Bài 17. Cách mạng Việt Nam trước khi Đảng Cộng sản ra đời	Mục I. Bước phát triển mới của phong trào cách mạng Việt Nam (1926 – 1927)	Không dạy

TT	Bài	Nội dung điều chỉnh	Hướng dẫn thực hiện
		Mục IV. Ba tổ chức cộng sản nối tiếp nhau ra đời trong năm 1929	Không dạy ở bài này, tích hợp vào Mục I. Hội nghị thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam của Bài 18. Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời (ở nội dung hoàn cảnh lịch sử trước khi Đảng ra đời)
3	Bài 18. Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời	Mục II. Luận cương chính trị (10 -1930)	Tự học có hướng dẫn
4	Bài 19. Phong trào cách mạng trong những năm 1930 -1935	Mục I. Việt Nam trong thời kì khủng hoảng kinh tế thế giới (1929 – 1933)	Không dạy
		Mục II. Phong trào cách mạng 1930 – 1931 với đỉnh cao là Xô viết – Nghệ Tĩnh	Chỉ nêu thời điểm bùng nổ, địa phương nơi phong trào diễn ra mạnh mẽ nhất và ý nghĩa của phong trào.
5	Bài 20. Cuộc vận động dân chủ trong những năm 1936- 1939	Cả bài	Không dạy
6	Bài 21. Việt Nam trong những năm 1939 - 1945	Cả bài	Không dạy
7	Bài 22. Cao trào cách mạng tiến tới Tổng khởi nghĩa tháng Tám năm 1945	Mục I. Mặt trận Việt Minh ra đời (19-5-1941)	Chỉ nêu sự thành lập Mặt trận Việt Minh và nhấn mạnh vai trò, ý nghĩa của Mặt trận Việt Minh
		Mục II.2. Tiến tới Tổng khởi nghĩa tháng Tám năm 1945	Tự học có hướng dẫn
8	Bài 23. Tổng khởi nghĩa tháng Tám năm 1945 và sự thành lập nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa	Mục II. Giành chính quyền ở Hà Nội Mục III. Giành chính quyền trong cả nước	Sắp xếp, tích hợp Mục II và Mục III thành Mục. <i>Diễn biến Tổng khởi nghĩa tháng Tám năm 1945.</i> Chỉ hướng dẫn học sinh lập bảng thống kê các sự kiện tiêu biểu.

TT	Bài	Nội dung điều chỉnh	Hướng dẫn thực hiện
9	Bài 24. Cuộc đấu tranh bảo vệ và xây dựng chính quyền dân chủ nhân dân (1945 – 1946)	Mục II. Bước đầu xây dựng chế độ mới	Chỉ nêu sự kiện bầu cử Quốc hội lần đầu tiên trong cả nước (6-1-1946)
		Mục IV. Nhân dân Nam Bộ kháng chiến chống thực dân Pháp trở lại xâm lược	Chỉ nêu sự kiện thực dân Pháp đánh chiếm ủy ban Nhân dân Nam Bộ và cơ quan Tự vệ thành phố Sài Gòn (23-9-1945) mở đầu cuộc xâm lược nước ta lần thứ hai và chính sách hòa hoãn với quân Tưởng.
		Mục II. Bước đầu xây dựng chế độ mới Mục III. Diệt giặc đói, giặc dốt và giải quyết khó khăn về tài chính. Mục IV. Nhân dân Nam Bộ kháng chiến chống thực dân Pháp trở lại xâm lược Mục V. Đấu tranh chống quân Tưởng và bọn phản cách mạng Mục VI. Hiệp định Sơ bộ (6-3-1946) và Tạm ước Việt – Pháp (14-9-1946)	Tích hợp các Mục II, Mục III, Mục IV, Mục V, Mục VI của bài thành Mục. <i>“Củng cố chính quyền cách mạng và bảo vệ độc lập dân tộc ”</i> .
10	Bài 25. Những năm đầu của cuộc kháng chiến toàn quốc chống thực dân Pháp (1946- 1950)	Mục I. Cuộc kháng chiến toàn quốc chống thực dân Pháp xâm lược bùng nổ (19-12-1946)	Chỉ nêu nguyên nhân cuộc kháng chiến toàn quốc bùng nổ và nội dung đường lối kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược
		Mục II. Cuộc chiến đấu ở các đô thị phía Bắc vĩ tuyến 16	Chỉ nêu ý nghĩa của cuộc chiến đấu trong các đô thị

TT	Bài	Nội dung điều chỉnh	Hướng dẫn thực hiện
		Mục IV. Chiến dịch Việt Bắc thu - đông năm 1947	Không trình bày chi tiết diễn biến của chiến dịch chỉ nhấn mạnh kết quả, ý nghĩa lịch sử
		Mục V. Đẩy mạnh kháng chiến toàn dân, toàn diện	Không dạy
11	Bài 26. Bước phát triển mới của cuộc kháng chiến toàn quốc chống thực dân Pháp (1950 -1953)	Mục I. Chiến dịch Biên giới thu - đông 1950	Không trình bày chi tiết diễn biến, nhấn mạnh kết quả, ý nghĩa của chiến dịch
		Mục II. Âm mưu đẩy mạnh chiến tranh xâm lược Đông Dương của thực dân Pháp	Tự học có hướng dẫn
		Mục III. Đại hội đại biểu lần thứ II của Đảng (2-1951)	Chỉ tập trung vào nội dung cơ bản và ý nghĩa của Đại hội đại biểu lần thứ II của Đảng
		Mục IV. Phát triển hậu phương kháng chiến về mọi mặt	Không dạy
12	Bài 27. Cuộc kháng chiến toàn quốc chống thực dân Pháp xâm lược kết thúc (1953 – 1954)	Mục II. Cuộc tiến công chiến lược Đông – Xuân 1953 – 1954 và chiến dịch lịch sử Điện Biên Phủ 1954	Hướng dẫn học sinh lập niên biểu sự kiện chính, tập trung vào chiến dịch lịch sử Điện Biên Phủ
		Mục III. Hiệp định Giơ-ne-vơ về chấm dứt chiến tranh ở Đông Dương (1954)	Chỉ tập trung vào nội dung, ý nghĩa của Hiệp định Giơ-ne-vơ.
	Bài 28. Xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, đấu tranh chống đế quốc	Mục I. Tình hình nước ta sau Hiệp định Giơ-ne-vơ 1954 về Đông Dương	Chỉ nêu khái quát tình hình miền Bắc và miền Nam sau Hiệp định Giơ-ne-vơ

TT	Bài	Nội dung điều chỉnh	Hướng dẫn thực hiện
13	Mĩ và chính quyền Sài Gòn ở miền Nam (1954 – 1965)	Mục II. Miền Bắc hoàn thành cải cách ruộng đất, khôi phục kinh tế, cải tạo quan hệ sản xuất (1954 - 1960)	Không dạy
		Mục III. Miền Nam đấu tranh chống chế độ Mĩ - Diệm, giữ gìn và phát triển lực lượng cách mạng, tiến tới “Đồng khởi” (1954-1960)	Chỉ nhấn mạnh kết quả và ý nghĩa lịch sử của phong trào “Đồng khởi”
		Mục IV. Miền Bắc xây dựng bước đầu cơ sở vật chất - kĩ thuật của chủ nghĩa xã hội (1961 - 1965)	Tự học có hướng dẫn
		Mục V.2. Chiến đấu chống chiến lược “Chiến tranh đặc biệt” của Mĩ	Hướng dẫn học sinh lập thống kê các sự kiện tiêu biểu.
14	Bài 29. Cả nước trực chiến đấu chống Mĩ, cứu nước (1965 – 1973)	Mục I.2. Chiến đấu chống chiến lược “Chiến tranh cục bộ” của Mĩ	Hướng dẫn học sinh lập niên biểu các sự kiện tiêu biểu
		Mục II. Miền Bắc vừa chiến đấu chống chiến tranh phá hoại lần thứ nhất của Mĩ, vừa sản xuất (1965-1968)	Tự học có hướng dẫn
		Mục III.2. Chiến đấu chống chiến lược “Việt Nam hóa chiến tranh” và “Đông Dương hóa chiến tranh” của Mĩ (1969-1973)	Hướng dẫn học sinh lập niên biểu sự kiện tiêu biểu

TT	Bài	Nội dung điều chỉnh	Hướng dẫn thực hiện
		Mục IV. Miền Bắc khôi phục và phát triển kinh tế - văn hóa, chiến đấu chống chiến tranh phá hoại lần thứ hai của Mĩ (1969-1973)	Tự học có hướng dẫn
		Mục V. Hiệp định Pa-ri năm 1973 về chấm dứt chiến tranh ở Việt Nam	Chỉ nêu nội dung, ý nghĩa của Hiệp định Pa-ri năm 1973.
15	Bài 30. Hoàn thành giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước (1973-1975)	Mục II. Đấu tranh chống “bình định - lấn chiếm”, tạo thế và lực, tiến tới giải phóng hoàn toàn miền Nam	Khuyến khích học sinh tự học
		Mục III. Giải phóng hoàn toàn miền Nam, giành toàn vẹn lãnh thổ Tổ quốc	Chỉ nêu khái quát chủ trương kế hoạch giải phóng miền Nam. Hướng dẫn học sinh lập bảng thống kê các sự kiện tiêu biểu của cuộc Tổng tiến công và nổi dậy Xuân 1975.
16	Bài 31. Việt Nam trong những năm đầu sau đại thắng Xuân 1975	Mục I. Tình hình hai miền Bắc - Nam sau đại thắng Xuân 1975	Không dạy
		Mục III. Hoàn thành thống nhất đất nước về mặt nhà nước (1975-1976)	Chỉ nêu chủ trương và các biện pháp thực hiện thống nhất đất nước về mặt nhà nước.
17		Mục I. Đường lối đổi mới của Đảng	Tập trung vào nội dung đường lối đổi mới của Đảng

TT	Bài	Nội dung điều chỉnh	Hướng dẫn thực hiện
	Bài 33. Việt Nam trên đường đổi mới đi lên chủ nghĩa xã hội (từ năm 1986 đến năm 2000)	Mục II. Việt Nam trong 15 năm thực hiện đường lối đổi mới (1986 – 2000)	Chỉ khái quát những thành tựu tiêu biểu trong kế hoạch 5 năm 1986 -1990.
18	Bài 34. Tổng kết lịch sử Việt Nam từ sau chiến tranh thế giới thứ nhất đến năm 2000	Cả bài	Tự học có hướng dẫn
